

ترس ملا ضعیف
از عدم بقای امارت طالب

۴

صبح ۸

سال هفدهم
شماره ۳۹۹۶
چهارشنبه
۲۹ سنبله ۱۴۰۲
۲۰ سپتامبر ۲۰۲۳

روایت دیروز آئینه امروز نوید فردا

هفتاد و هشتمین مجمع عمومی سازمان ملل؛

جای افغانستان خالی است

۳

گزارش سه نهاد سازمان ملل؛

فرمان‌های طالبان زنان را به حاشیه رانده است

دفتر هیات معاونت سازمان ملل متحد (یوناما)، بخش زنان این سازمان (UN WOMEN) و سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM)، سومین گزارش مشترک فصلی خود را در مورد وضعیت زنان در افغانستان منتشر کرده‌اند. در این گزارش با ۵۲۹ زن در ۲۲ ولایت به صورت حضوری و آنلاین، مصاحبه شده است. ۶۹ درصد پاسخ‌دهندگان گفته‌اند که اضطراب، انزوا و افسردگی آنان افزایش یافته است. به گفته این زنان، سطح تصمیم‌گیری آنان در خانواده‌ها به شدت کاهش یافته است....

۵

انزوی دوام‌دار افغانستان و تشدید بحران

۴

در دو سال گذشته ۲۰۸ هزار شهروند افغانستان به ویژه بشردوستانه استرالیا درخواست داده‌اند

۸ صبح، کابل: بر بنیاد گزارش‌ها، از زمان سقوط کابل در ماه اگست سال ۲۰۲۱ تا کنون، حدود ۲۰۸ هزار شهروند افغانستان در تلاش فرار از زیر حاکمیت طالبان برای ویژه بشردوستانه استرالیا درخواست داده‌اند. اس‌بی اس فارسی روز سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، با نشر گزارشی نوشته است که از زمان سقوط کابل در ماه اگست ۲۰۲۱ تا کنون، حدود ۲۰۸ هزار شهروند افغانستان در تلاش فرار از زیر حاکمیت طالبان برای ویژه بشردوستانه استرالیا درخواست داده‌اند. با این حال، بیش از ۵۰ هزار تن آن‌ها پاسخ رد دریافت کرده‌اند و درخواست‌های حدود ۱۴۴ هزار تن دیگر هنوز زیر بررسی است. در گزارش آمده است که بین ۱۵ اگست ۲۰۲۱ و ۳۱ اگست سال جاری، ۱۳ هزار و ۶۱۲ ویژه بشردوستانه به اتباع افغانستان اعطا شده است. اعضای جامعه افغان استرالیا و همکاران پیشین نیروهای آن کشور در افغانستان از میزان بلند رد درخواست‌های ویژه بشردوستانه اقرب و هموطنان‌شان ابراز نگرانی کرده و خواستار لغو این تصمیم‌ها شده‌اند. افغان‌های ساکن استرالیا نیز می‌گویند که رد بیش از ۵۰ هزار درخواست پناهنده‌گی اقرب و هموطنان‌شان در زمانی که طالبان کنترل کشور را در دست دارند، «نامیدکننده» است. در این گزارش به نقل از احمد (مستعار) نوشته شده که بین سال‌های ۲۰۱۲ و ۲۰۱۳ به حیث ترجمان و مشاور فرهنگی با نیروهای استرالیایی در ارزگان و قندهار کار کرده است و در سال ۲۰۱۴ به استرالیا رسید و اکنون همراه با همسر و فرزندان خود در شهر ملبورن زنده‌گی می‌کند. احمد مدعی است که حدود دو سال پیش برای برادران و اعضای خانواده آن‌ها درخواست ویژه درج کرده بود، اما اخیراً دو تن از آن‌ها نامه رد درخواست‌شان را از وزارت امور داخله این کشور دریافت کرده‌اند. با روی کار آمدن طالبان در افغانستان، شمار زیادی از شهروندان به دلیل مشکلات امنیتی و اقتصادی در تلاش ترک کشور هستند. با این حال در این میان قشر جوان فیصدی زیادی از متقاضیان را تشکیل می‌دهد.

۶ صفحه

احمد شاه مسعود به روایت همسرش صدیقه مسعود

۷ صفحه

افغانستان تحت سلطه طالبان، نگرانی مشترک ایران و پاکستان

طالبان یک زن معترض را با همسر و کودکش در کابل بازداشت کردند

۸ صبح، کابل: منابع آگاه از بازداشت ندا پروانی، عضو «جنبش خودجوش زنان معترض افغانستان» از سوی طالبان در کابل خبر می‌دهند.

دست‌کم دو منبع معتبر در صحبت با روزنامه ۸ صبح تایید کردند که طالبان ندا پروانی را صبح روز سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، از منطقه خیرخانه شهر کابل بازداشت کرده و به جای نامعلوم انتقال داده‌اند. به گفته منابع، طالبان همسر و پسر این زن معترض را نیز بازداشت کرده‌اند. طبق اظهارات منابع، پسر ندا پروانی چهار سال دارد. طالبان تا کنون در این مورد ابراز نظر نکرده‌اند. گفتنی است که طالبان از زمان شکل‌گیری اعتراضات زنان در کشور، چندین زن معترض را بازداشت و شکنجه کرده‌اند. منابع دلیل بازداشت زنان معترض از سوی طالبان را باج‌گیری این گروه عنوان کرده و می‌گویند که طالبان در بدل رهایی زنان معترض از نهادهای حقوق بشری «پول» می‌گیرند.

انفجار در بغلان؛

جبهه آزادی: یک فرمانده و دو عضو دیگر طالبان را در یک حمله اوپراتیفی کشتیم

۸ صبح، کابل: جبهه آزادی افغانستان ادعا کرده است که در پی یک حمله «وپراتیفی» نیروهای این جبهه بالای موتر حامل ملا گلالی مشهور به ابوذر، یکی از فرماندهان طالبان در بغلان، این فرمانده طالبان با دو عضو دیگر این گروه کشته شدند و یک تن دیگرشان شده است.

جبهه آزادی افغانستان با نشر یک نوری ویدیویی و اعلامیه‌های گفته است که این حمله شام‌گاه سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، در مربوطات شهر پلخمری انجام شده است.

بر بنیاد اعلامیه، ملا گلالی به بازرسی خودسرانه خانه‌به‌خانه و بازداشت نیروهای مسلح ضد طالبان در ولایت بغلان متهم بود.

منابع محلی نیز در صحبت با روزنامه ۸ صبح وقوع یک انفجار در شهر پلخمری را تایید کرده‌اند.

طالبان تا کنون در این مورد چیزی نگفته‌اند.

گفتنی است که نیروهای جبهه آزادی افغانستان یکشنبه‌شب، ۲۶ سنبله، نیز بالای قرارگاه طالبان در منطقه دو سرکه ولسوالی بگرام ولایت پروان حمله کرده بودند.

این جبهه ادعا کرده بود که در پی آن حمله دست‌کم سه جنگ‌جوی طالبان کشته شدند.

داوری درباره شخصیت‌های تاریخی و تاریخ‌ساز

هر کشور و هر قومی، شخصیت‌ها و چهره‌هایی دارد دارای اهمیت تاریخی. این شخصیت‌ها پیوسته در معرض قضاوت‌اند. قضاوتی‌هایی مثبت یا منفی، بر پایه مهر یا کین، نه بر پایه پژوهش‌های عاری از حب و بغض. دوست‌داران و شیفته‌گان این چهره‌ها بر ابعاد درخشان شخصیت آنان تاکید می‌کنند، مانند دلیری، دانایی و توانایی، به قصد برکشیدن آنان تا سطح نمادهای اسطوره‌ای. چنین شخصیت‌هایی اما همیشه مخالفانی نیز دارند بسیار جدی که کارشان انگشت نهادن است بر خطاها و کاستی‌های موجود در کارنامه آنان به قصد نقد و نکوهش. این یکی از عوامل تنش و منازعه در سرزمین‌های پرتنش و بحران‌زده است با پیامدهایی زیان‌بار برای همه.

می‌توان پرسید که درست‌ترین روش برخورد با این قضایا چیست؟ آیا بهتر است از سخن گفتن درباره کسانی که محل منازعه‌اند کاملاً خودداری کنیم؟ اگر یک طرف برای پاس خاطر هواداران آنان چیزی نگوید، آیا دوست‌داران‌شان هم برای پاس خاطر منتقدان به سکوت تن می‌دهند؟ اگر نام و یاد شماری از شخصیت‌ها در عرصه‌های سیاسی مخزن نیرو برای تهییج عواطف و بسیج توده‌ها باشد، آیا باز هم طرف‌داران‌شان سکوت خواهند کرد؟ وقتی موافقان سخن بگویند، منتقدان نیز ساکت نخواهند ماند.

اگر سخن بگوییم، چگونه سخن بگوییم تا در پهنه عمومی سود بیشتر و زیان کم‌تری در پی بیاورد و به جای افشاندن تخم دشمنی، موجب تحکیم پیوندها و تقویت همکاری‌ها شود؟ در تاریخ افغانستان، از گذشته‌های دور تا امروز شخصیت‌هایی وجود داشته‌اند که اهمیت تاریخی یافته‌اند، از ابومسلم خراسانی تا طاهر فوشنجی، یعقوب لیث، محمود غزنوی، علاءالدین غوری، تیمور گورکان، احمدشاه درانی و در عصر حاضر امان‌الله خان، حبیب‌الله کلکانی، داوود خان، داکتر نجیب‌الله، احمدشاه مسعود، برهان‌الدین ربانی، عبدالعلی مزاری و دیگران. درباره تمام این شخصیت‌ها داوری‌های گوناگونی صورت گرفته است، اما درباره شخصیت‌هایی که به این عصر تعلق دارند، شاهد مناقشه و منازعه افزون‌تری هستیم.

شاید رسیدن به اتفاق نظر درباره هیچ یک از آن‌ها ممکن نباشد، اما در نظر گرفتن چند اصل می‌تواند ما را کمک کند برای در پیش گرفتن روشی کم‌تر تنش‌آفرین و بیش‌تر سازنده. یک اصل این است که هیچ انسانی بی‌عیب نبوده است، به‌ویژه در میان چهره‌های درگیر سیاست و بازی قدرت. آنان مانند هر انسان دیگری عیوب و کاستی‌هایی داشته‌اند و این کاستی‌ها گاهی به میزان قدرتی که داشته‌اند بر سرنوشت همه‌گانی تأثیر داشته است، خوب یا بد. اصل دوم این است که دست یافتن به واقعیت کامل و بی‌نقص تاریخی درباره هیچ کدام‌شان امکان‌پذیر نیست و همیشه ابعاد و زوایای پنهانی درباره‌شان وجود دارد که تا ابد پنهان خواهد ماند. بنابراین، هیچ داوری‌ای حقیقت مطلق نیست. اصل سوم، این که انگیزه ما در پرداختن به این موضوع چیست، پژوهش صرفاً آکادمیک برای آشکار کردن حقیقتی نهفته، یا فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی با اجندای شخصی یا گروهی؟ اصل چهارم این است که پیامدهای کار ما، فراتر از مصالح شخصی یا گروهی، چه خواهد بود، افزایش درگیری‌ها و منازعات یا گشودن راهی به همزیستی و تفاهم؟ بهتر است از شخصیت‌های تاریخی نه بت‌هایی بسازیم برای پرستیدن و نه شیاطینی برای رجم کردن، بلکه آنان را انسان‌هایی بشناسیم محصول شرایط تاریخی با خوبی‌ها و بدی‌های آشنا در سپهر زندگی انسانی، برای الهام گرفتن از خوبی‌های‌شان برای کارهای خوب‌تر و عبرت گرفتن از خطاها برای اجتناب از تکرار آن‌ها.

نامه نظامیان پیشین افغان در پاکستان: وضعیت ما بسیار تکان‌دهنده است

۸صبح، کابل: شماری از نظامیان حکومت پیشین افغانستان مقیم پاکستان، در نامه‌ای وضعیت‌شان در آن کشور را بسیار نگران‌کننده و تکان‌دهنده عنوان کرده‌اند. این نظامیان روز سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، در این نامه گفته‌اند که به‌خاطر زنده ماندن در روزگار بد و در حالت دشوار، شب و روز خود را سپری می‌کنند. به گفته آنان، علاوه بر مشکلات خانه‌های‌شان، کودکان‌شان نیز به مکاتب رفته نمی‌توانند. در این نامه آمده است: «باید خاطر‌نشان بسازیم ک سرنوشت نظامیانی که به این حالت رسیده و دارند در بدبختی زنده‌گی شبانه‌روزی خویش را سپری می‌کنند، جامعه جهانی، ناتو و آمریکا در قبال آن‌ها تعهد کمک و همکاری را به مردم افغانستان و به‌خصوص نظامی‌نموده بودند؛ ولی به تعهدات‌شان عمل نکردند و تا زمانی که منافع‌شان ایجاب می‌نمود مردم افغانستان و نظامیان را دوست و همکار خطاب می‌کردند.»

به گفته آنان، روزانه شاهد قتل‌های نظامیان پیشین از سوی طالبان هستند. گفتنی است که طالبان از زمان تسلط‌شان به این‌سو، صدها نظامی حکومت پیشین را در بخش‌های مختلف کشور بازداشت و زندانی کرده و در مواردی به قتل رسانده‌اند. در آخرین مورد، طالبان ۲۰ سنبله سال روان یک عضو نیروهای ویژه حکومت پیشین را در منطقه پل متک از مربوطات مرکز پروان به قتل رساندند. چندی پیش نیز هیات معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، با نشر گزارشی اعلام کرد که این سازمان دست‌کم ۲۱۸ مورد قتل‌های فراقضایی مقام‌ها و اعضای نیروهای پیشین امنیتی و دفاعی توسط طالبان را ثبت کرده است. پس از آن، دیدبان حقوق بشر، گزارش یوناما در مورد قتل‌های فراقضایی، بازداشت خودسرانه، شکنجه و ناپدیدشدن اجباری مقام‌ها و نظامیان حکومت پیشین را تایید کرد.

یک افسر ارتش حکومت پیشین به‌گونه مرموز در قندهار به قتل رسید

۸صبح، قندهار: منابع محلی در ولایت قندهار می‌گویند که یک افسر ارتش حکومت پیشین «به‌گونه مرموز» در این ولایت به قتل رسیده است. منابع در صحبت با روزنامه ۸صبح می‌گویند که این نظامی پیشین خلیل احمد نام داشت و پنج‌شنبه‌شب، ۲۳ سنبله، در منطقه «عینو مینه» شهر قندهار به قتل رسیده است. به گفته منابع، این نظامی پیشین نخست شکنجه شده و سپس توسط چاقو به قتل رسیده است. هرچند تا کنون انگیزه دقیق و عاملان قتل خلیل احمد معلوم نیست، اما منابع مدعی‌اند که این نظامی پیشین شب‌هنگام از سوی طالبان بازداشت شده و سپس به قتل رسیده است. در همین حال، رحمت‌الله اندر، سخنگوی شورای امنیت ملی حکومت پیشین گفته است که طالبان این افسر پیشین را در ناحیه دهم قندهار بازداشت کرده بودند. او در صفحه اجتماعی ایکس نوشته است که جسد خلیل احمد اخلاقی، فرزند دوستم خان، از ولسوالی ژری قندهار در حالی پیدا شده است که گردنش بریده شده بر بدنش آثار ضربات چاقو وجود دارد. به گفته وی، خلیل احمد در عینو مینه قندهار

زنده‌گی می‌کرد و «چندین بار در ناحیه دهم از سوی طالبان تهدید شده بود.» با این حال، مقام‌های محلی طالبان با رد این ادعاها گفتند که نیروهای این گروه، خلیل احمد را در حالی که زخمی بود، از مربوطات شهر عینو مینه پیدا کرده و به شفاخانه انتقال داده بودند، اما او در آن‌جا جان‌باخته است. طالبان دلیل قتل این نظامی حکومت پیشین را «خصوصیت‌های خانواده» عنوان کرده‌اند. گفتنی است که از زمان تسلط دوباره طالبان به این‌سو، ده‌ها نظامی حکومت پیشین در بخش‌های مختلف کشور به‌گونه مرموز به قتل رسیده‌اند. نهادهای حقوق بشری همواره طالبان را عامل قتل نظامیان حکومت پیشین عنوان کرده‌اند.

حادثه ترافیکی در هرات سه کشته و چهار زخمی برجا گذاشت

۸صبح، هرات: منابع محلی در هرات از کشته و زخمی شدن هفت تن در پی وقوع یک رویداد ترافیکی در این ولایت خبر می‌دهند. منابع به روزنامه ۸صبح می‌گویند که حوالی ساعت ۱:۳۰ پس از چاشت روز سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، یک عراده موتر نوع تیلر با یک موتر مازاد در قریه «خوش‌رباط» ولسوالی کشک رباط‌سنگی این ولایت و در مربوطات شاهراه هرات - تورغندی رخ داده است. براساس گفته‌های منابع سه تن در پی این

رویداد جان‌باخته و چهار تن دیگر زخمی شده‌اند. منابع می‌افزایند که در میان قربانیان این حادثه ترافیکی کودکان هم شامل هستند. طالبان در هرات نیز وقوع این حادثه ترافیکی و تلفات برخاسته از آن را تایید کردند. وقوع رخ دادهای ترافیکی در این اواخر در سطح کشور افزایش یافته است. علت بیشتر این حادثات خرابی جاده‌ها و بی‌احتیاطی راننده‌گان عنوان می‌شود.

اوچا: افغانستان دارای بالاترین آمار مرگ‌ومیر مادران، نوزادان و کودکان در جهان است

۸صبح، کابل: دفتر هماهنگ‌کننده کمک‌های بشردوستانه سازمان ملل متحد (اوچا) اعلام کرد که افغانستان با مرگ ۶۹۹ مرگ در هر صد هزار تولد، دارای بالاترین آمار مرگ‌ومیر مادران، نوزادان و کودکان در جهان است. اوچا ناوقت روز سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، با نشر اعلامیه‌ای گفته است که این آمار پس از تسلط دوباره طالبان به افغانستان بیشتر شده است. در اعلامیه این نهاد آمده است: «ترکیبی از چهار دهه درگیری، کمبود سرمایه‌گذاری ساختاری در سیستم صحت و حمایت کمتر اهداکننده‌گان برای کمک‌های توسعه بلندمدت از آگوست ۲۰۲۱، دسترسی و کیفیت خدمات مراقبت‌های بهداشتی زایمان و کودکان را تحت تأثیر قرار داده است.» به گفته این نهاد، دست‌آوردهای بدست آمده در بیست سال گذشته در خصوص سکتور صحتی در افغانستان، در حال از بین رفتن است. دفتر هیات معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما) اعلام کرده بود که افغانستان در میان ۱۰ کشور با بیشترین آمار مرگ‌ومیر مادران و نوزادان حضور دارد. این نهاد گفته بود که بیش از ۴.۵ میلیون زن و نوزاد در جریان دوران حامله‌گی، ولادت یا در هفته‌های نخست بعد از ولادت عمدتاً از بابت عوامل قابل جلوگیری و تدوای می‌میرند.

منابع: برادر یک مقام محلی طالبان یک دانش‌آموز دارالعلوم دخترانه بامیان را ربوده است

۸صبح، بامیان: منابع محلی می‌گویند که قاری سمیع‌الله برادر مولوی فاروق فاروقی، آمر تعلیمات اسلامی ریاست معارف طالبان در بامیان، یک دختر دانش‌آموز را در این ولایت، ربوده است. منابع روز سه‌شنبه، ۲۸ سنبله، در صحبت با روزنامه ۸صبح تایید می‌کنند که این دختر دانش‌آموز دارالعلوم دخترانه ریاست معارف بامیان است و دو روز پیش از سوی برادر این مقام محلی طالبان ربوده شده است. به گفته منابع، دانش‌آموز ربوده شده باشنده اصلی روستای «خشکک» از مربوطات مرکز ولایت بامیان است و از دو روز به این‌سو، از سرنوشت این دختر جوان خانواده‌اش آگاهی ندارد. منابع مدعی‌اند که مقام‌های محلی طالبان در بامیان تا کنون به خاطر پیدا کردن این دختر هیچ‌گونه اقدامی انجام نداده‌اند. طالبان تا کنون در این مورد چیزی نگفته‌اند. گفتنی است که طالبان از زمان حاکمیت‌شان به این‌سو، همواره متهم به تجاوز و مجبور کردن دختران جوان به ازدواج‌های اجباری با اعضای این گروه متهم هستند. بربنیاد یافته‌های روزنامه ۸صبح، تنها در دو ماه گذشته دست‌کم سه دختر جوان از سوی مقام‌های محلی طالبان در ولایت‌های دایکندی و سمنگان ربوده شدند و از سرنوشت‌شان تا کنون خبری در دست نیست.

هفتادو هشتمین مجمع عمومی سازمان ملل؛

جای افغانستان خالی است

سیستماتیک و هدفمند از سوی گروه طالبان حذف شده‌اند.

این فعال حقوق زن تاکید می‌کند که سرپرست نماینده‌گی دایمی کشور در سازمان ملل، اگر در این مقطع زمانی نتواند صدای «خفته و در اسارت گیرافتاده» مردم افغانستان را بلند کند، هیچ کارآمدی دیگری نخواهد داشت. به گفته او، این کرسی حق مردم است و باید از آن در راستای منافع جمعی استفاده شود.

با این حال، شماری از شهروندان می‌گویند که افغانستان تحت حاکمیت طالبان به فراموشی سپرده شده و جهان باید متوجه تبعات رهایی کشور به دست گروه‌های «تروریستی» باشد. به باور آنان، سرپرست نماینده‌گی دایمی وظیفه دارد که در نبود دولت مشروع و قانونی به نماینده‌گی از مردم افغانستان سخنرانی کند و پیامدهای سلطه «گروهی متشکل از سازمان‌های تروریستی» را به جهان گوش‌زد نماید.

این نگرانی‌ها در حالی مطرح می‌شود که رزا اوتونبایوا، رییس یوناما و نماینده دبیرکل سازمان ملل متحد در افغانستان، در دیدار با امیر خان متقی، سرپرست وزارت خارجه طالبان، گفته است که صدای تمامی شهروندان افغانستان در این مجمع شنیده خواهد شد. این در حالی است که آنتونیو گوتش، دبیر کل سازمان ملل متحد، گفته است که زمان سازش برای فردای بهتر رسیده است و مردم به دنبال راهی برای خروج از آشفته‌گی کنونی جهان هستند. او از سران کشورها خواسته است که سیاست و دیپلماسی سازش را در

پیش بگیرند. دبیر کل سازمان ملل پیش از برگزاری مجمع عمومی این سازمان در یک نشست خبری تصریح کرده که مساله حقوق زنان و دختران در افغانستان محور همه نگرانی‌های جهان است و از موضوعات دستور کار سازمان ملل خواهد بود، در حالی که در سخنرانی افتتاحیه خود به این مورد اشاره‌ای نکرده است.

گفتنی است که مجمع عمومی سازمان ملل متحد ارگان اصلی سیاست‌گذاری این سازمان است و شامل همه کشورهای عضو می‌شود. سازمان ملل ۱۹۳ عضو دارد که همه اعضای آن از رای مساوی برخوردارند. این سازمان در ۲۴ اکتبر سال ۱۹۴۵ با هدف تامین امنیت جهان و آوردن صلح، گسترش روابط دوستانه و هماهنگی میان کشورهای جهان تاسیس شده است.

مجمع عمومی سازمان ملل متحد خواسته است که تحریم‌های وضع شده بر این گروه را از میان بردارد. گفتنی است که غلام‌محمد اسحاق‌زی، نماینده حکومت اشرف غنی، در هفتادوششمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل از سخنرانی انصراف داد و بعدا استعفا کرد. پس از او، نصیراحمد فایق، سرپرستی نماینده‌گی دایمی افغانستان در سازمان ملل متحد را برعهده گرفته است.

آقای فایق سال گذشته اعلام کرد که در مجمع عمومی سخنرانی نمی‌کند. او گفته بود که بنا بر توافقی که قبل از این به میان آمده، نماینده‌گان افغانستان و میانمار در این نشست سخنرانی نمی‌کنند. آقای فایق در آن زمان یادآور شده بود که در نشست شورای امنیت سازمان ملل به نماینده‌گی از مردم افغانستان سخنرانی می‌کند.

این در حالی است که نام افغانستان در فهرست ابتدایی سخنرانان مشاهده شده، اما آقای فایق در این نشست سخنرانی نمی‌کند. منابع آگاه می‌گویند که قرار است که او «رویه سال گذشته» را دنبال کند. به گفته یک منبع، سرپرست نماینده‌گی دایمی افغانستان در این سازمان به تاریخ ۲۶ سپتامبر در نشست شورای امنیت سازمان ملل، سخنرانی خواهد کرد.

منابع می‌گویند که «سخنرانی و کرسی افغانستان در مجمع عمومی باهم وابسته» هستند. به گفته منابع، سرپرست نماینده‌گی دایمی افغانستان در سازمان ملل متحد به خاطر حفظ کرسی کشور در این سازمان، سخنرانی نمی‌کند.

در همین حال شماری از شهروندان کشور و فعالان حقوق بشر، نماینده‌گی دایمی افغانستان در سازمان ملل متحد را حق دولت مشروع و قانونی می‌دانند که از طریق مردم برگزیده شده باشد. به گفته آنان، سرپرست کنونی این نماینده‌گی مسوولیت و رسالت دارد که در شرایط بحرانی و خفقان‌آلود موجود، صدای خفته زنان و مردانی شود که از همه عرصه‌های زنده‌گی جمعی حذف شده و در برزخ ناامیدی گیر مانده‌اند.

شراره (مستعار) از فعالان حقوق زن، در وضعیت دشوار تحت سیطره حاکمیت طالبان زنده‌گی می‌کند. او می‌گوید که نماینده‌گی دایمی افغانستان فعلا تنها مرجعی است که می‌تواند در حضور سران جهان، صدای زنان و دختران افغانستان را بازتاب دهد؛ صدای کسانی که در بیش از دو سال گذشته به‌طور

و از تعهدات خود در قبال جهان سخن می‌زنند. گفته می‌شود که وضعیت حقوق بشر به‌ویژه زنان در افغانستان، در کنار جنگ اوکراین و تغییرات اقلیمی در جهان، در نشست‌های چندروزه این مجمع، مورد بحث قرار گیرد.

سازمان ملل متحد گفته است این نشست در حالی برگزار می‌شود که زمین گرم‌تر شده، فقر و ناامنی غذایی شدت یافته، جنگ و نیازهای بشردوستانه در مقیاس هزینه‌ها افزایش یافته است. این سازمان هدف اساسی هفتادوششمین مجمع عمومی را «اعتمادسازی و احیای مجدد همبسته‌گی جهان و اهداف توسعه پایدار» تعیین کرده تا سران کشورها راه حل‌هایی را برای چالش‌های امنیتی، زیست‌محیطی و برقراری صلح و توسعه پایدار بررسی کنند.

نماینده‌گان دولت‌ها در حالی برای رای‌زنی تعاملات جهانی و رسیده‌گی به بحران‌های موجود و احتمالی صحبت می‌کنند که افغانستان دو سال واندی است که در بحران بشردوستانه و فقدان دولت انتخابی و مشروع به سر می‌برد. از طرف دیگر، فقر و گرسنه‌گی، مهاجرت و آواره‌گی، بی‌ثباتی و ناامنی به‌شدت در حال گسترش است و طالبان به جای حل مشکلات، به برپایی دادگاه‌های صحرایی، تیرباران کردن غیرنظامیان و نیروهای امنیتی پیشین، حذف زنان و سرکوب مخالفان خود، ادامه داده‌اند.

طالبان با تصرف کابل، بارها خواستار تحویل‌گیری نماینده‌گی دایمی افغانستان در مجمع عمومی سازمان ملل متحد شده‌اند. این گروه، سهیل شاهین، از اعضای بلندپایه خود را به نماینده‌گی دایمی افغانستان در سازمان ملل معرفی کرده است. سازمان ملل اما وظیفه نماینده دولت پیشین افغانستان در این سازمان را تمدید کرده است. همچنان طالبان از

هفتادوششمین مجمع عمومی سازمان ملل متحد، در مقر این سازمان در نیویارک برگزار شده است. رهبران و نماینده‌گان ارشد دولت‌ها گرد هم آمده‌اند تا در مورد «اعتمادسازی و احیای مجدد

امین کوه

همبسته‌گی جهان، اهداف توسعه پایدار و تغییر اقلیم» گفت‌وگو کنند. به گفته این سازمان، سران کشورها راه حل‌هایی را برای چالش‌های درهم‌تنیده جهانی به منظور پیش‌برد صلح، امنیت و توسعه پایدار بررسی می‌کنند. نماینده‌گان ارشد دولت‌ها در حالی در مجمع عمومی سازمان ملل جمع شده‌اند که کرسی افغانستان برای سومین سالی متوالی خالی است و کسی از بحران سیاسی، اقتصادی و افزایش تهدیدات تروریستی صحبت نمی‌کند. با تسلط طالبان بر کشور، کرسی افغانستان در این سازمان به این گروه واگذار نشده و از سوی نماینده دولت پیشین سرپرستی می‌شود. منابع می‌گویند که سرپرست نماینده‌گی دایمی افغانستان در این نشست سخنرانی نمی‌کند، اما در شورای امنیت که در پایان نشست سازمان ملل برگزار می‌شود، در مورد وضعیت جاری در افغانستان صحبت خواهد کرد. با این حال، شماری از فعالان حقوق زنان تاکید می‌ورزند که مردم در سیطره حاکمیت طالبان صدایی ندارند و نماینده دولت پیشین باید رسالت و مسوولیت خود را در این زمینه ادا کند.

هفتادوششمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد از ۱۸-۲۶ سپتامبر ماه جاری در مقر دایمی این سازمان، در شهر نیویارک ایالات متحده امریکا، در دست برگزاری است. در این نشست سران کشورهای عضو و نماینده‌گان دولت‌ها سخنرانی می‌کنند

کمک ۸.۵ میلیون دالری کمیته ناروی در پکتیکا؛

مردم در بدل کار پول دریافت می‌کنند

۸ صبح، پکتیکا

محمودلی، یکی از جوانان ولسوالی متاخان ولایت پکتیکا، با تطبیق این پروژه برایش زمینه کار مساعد شده است. وی می‌گوید که راه‌اندازی چنین برنامه‌ها در تقویت اقتصاد روستایی سودمند است و در ضمن، برای آنان مصروفیت سالم ایجاد می‌شود. وی می‌افزاید: «بسیار خوشحالم که برایم زمینه کار است و من از این راه پول به دست می‌آورم و زنده‌گی را به پیش می‌برم. تمام موسسات باید همین کار را در پیش بگیرند. هیچ‌کس خوش نیست که از کسی خیرات بگیرد. برای ما کار پیدا کنید و در بدل مزد بدهید.» گفتنی است که کمیته ناروی برای افغانستان، از حدود دو سال به این سو در نقاط مختلف ولایت پکتیکا پروژه‌های انکشافی را تطبیق کرده است. این موسسه چندی پیش یک کانال آبیاری را در ولسوالی سرروضه این ولایت تکمیل کرد. همچنان ۴۰ میلیون افغانی از سوی این موسسه در پروژه ساخت خانه‌های رهایی برای زلزله‌زده‌گان در ولسوالی گیان این ولایت هزینه شد.

در تقویت آب‌ها در بخش زراعت، آبیاری زمین‌ها و بالا رفتن آب کاریزها بسیار مفید است و سطح آب تا سه برابر افزایش خواهد یافت.»

در همین حال، باشندگان پکتیکا از راه‌اندازی این پروژه ابراز خرسندی می‌کنند. آنان می‌گویند که در پی خشک‌سالی‌های اخیر در کشور، در بسیاری از مناطق این ولایت حتماً آب صحتی آتشمیدنی به‌سختی یافت می‌شود. باشندگان این ولایت تصریح می‌کنند که آنان از این رهگذر با چالش جدی مواجه‌اند و امیدوارند که با ساخت بندهای آب‌گردان، چالش کمبود آب در پکتیکا حل شود.

حاجی گلاخان، یکی از بزرگان قومی این ولایت، به روزنامه ۸ صبح گفت: «آب پاک آتشمیدنی در بسیاری مناطق نیست. طالبان و موسسات باید در این زمینه بیشتر کار کنند. در ساخت بندها ما را کمک کنند. با این کار هم آب ذخیره می‌شود، هم مشکلات سیلاب تمام می‌شود و هم چاه‌های آب تقویت می‌شود.»

هشت هزار و ۳۰۰ تن در این مناطق به‌گونه مستقیم زمینه کار فراهم می‌شود.

محمدظریف هلال، مسوول ولایتی کمیته ناروی برای افغانستان در پکتیکا، گفت: «کار سروی این پروژه چندی پیش در هماهنگی با ریاست حوزه دریایی ولسوالی گومل تکمیل شده است و هدف از راه‌اندازی این برنامه، انکشاف مناطق و ایجاد تغییر در زنده‌گی مردم است و این برنامه براساس نیازمندی مردم تطبیق می‌شود.»

از سویی هم، کارمندان بخش فنی این موسسه تاکید دارند که با تکمیل ساخت بندهای آب‌گردان کوچک، تا حد زیادی مشکلات کم‌آبی در این ولسوالی مرفوع خواهد شد. به گفته نیازمحمد حقل، مسوول تخنیکی این پروژه، احداث بندهای آب‌گردان کوچک و ساخت دیوارهای استنادی، در کنار جلوگیری از سرازیر شدن آب، در بخش تقویت آب‌های زیرزمینی بسیار مفید واقع می‌شود. وی افزود: «این که بندها ساخته شود،

کمیته ناروی برای افغانستان (NAC) از کمک ۸.۵ میلیون دالری‌اش در پروژه پول در بدل کار برای باشندگان ولایت پکتیکا خبر می‌دهد. مسوولان موسسه ناروی در این ولایت به رسانه‌ها گفته‌اند که قرار است با تطبیق این پروژه، برای بیش از هشت هزار تن در مرکز و سه ولسوالی این ولایت زمینه کار فراهم شود. این پروژه شامل ساخت بندهای آب‌گردان کوچک و دیوارهای استنادی است. باشندگان پکتیکا ابراز امیدواری می‌کنند که با تکمیل کار ساخت چنین پروژه‌ها، در کنار اشتغال‌زایی کوتاه‌مدت برای باشندگان محل، در درازمدت با تقویت آب‌های زیرزمینی، آب آتشمیدنی و آبیاری زمین‌های زراعتی، در زنده‌گی آن‌ها تغییر مثبت ایجاد شود.

مسوولان موسسه ناروی در پکتیکا تصریح می‌کنند که قرار است این بودجه در شهر شرن، مرکز پکتیکا و ولسوالی‌های متاخان، یوسف‌خیل و خیرکوت این ولایت مصرف شود. با عملی شدن این پروژه‌ها، برای

ترس ملاضعیف از عدم بقای امارت طالب

کلمه یونس نگاه

ملاضعیف که خود را در این مصاحبه نیز از بنیان‌گذاران گروه طالب می‌خواند، انتظار دارد نصیحتش جدی گرفته شود و باعث «اصلاح» در سیاست و رفتار مسوولان امارت طالب گردد. اما از سخنان او پیداست که امید چندانی به این اصلاح ندارد و از خدا می‌خواهد که ترس‌هایش تحقق نیابند.

ضعیف می‌گوید خطر دیگری که بقا و استحکام امارت طالب را با خطر مواجه کرده، رفتار با زنان، به‌خصوص تعلیم زنان است. او کوشیده است با ادبیات قابل فهم برای دوستان طالبش اهمیت تعلیم و اجازه کار به زنان را برای بقای امارت این گروه گوش‌زد کند. به گفته ملاضعیف، وقتی دختران و زنان برای تعلیم، تحصیل و کار به خارج می‌روند «عزت» افغان‌ها بیش‌تر به خطر مواجه می‌شود نسبت به زمانی که آنان در داخل افغانستان این فرصت‌ها را داشته باشند. او از نیاز حضور زنان در بخش صحت و تعلیم یاد کرده و گفته است که دختران باید به مکتب و دارالمعلمین و دانشگاه بروند و آن‌جا نیز به استادان و معلمان زن نیاز است. در بخشی از سخنانش به علاقه شدید مردم به تحصیل زنان اشاره کرده است. ملاضعیف و خیلی ملاحی دیگر طالب درک می‌کنند که خلاف خواست‌های مردم و نیازهای زمان قرار گرفته‌اند و هر روز فشارهای خردکننده این دو نیرو را حس می‌کنند. از این رو به‌درستی نگران بقای امارت خودند. ملاضعیف که خود را در این مصاحبه نیز از بنیان‌گذاران گروه طالب می‌خواند، انتظار دارد نصیحتش جدی گرفته شود و باعث «اصلاح» در سیاست و رفتار مسوولان امارت طالب گردد. اما از سخنان او پیداست که امید چندانی به این اصلاح ندارد و از خدا می‌خواهد که ترس‌هایش تحقق نیابند.

در مستعجل بودن امارت طالبان گاه خود مسوولان قدیمی و کنونی طالب نسبت به برخی فرصت‌طلبان غیرطالب مطمئن‌تر به نظر می‌رسند. آنان می‌دانند که ظرفیت سیاسی، بشری و مدیریتی امارت طالب چه‌قدر ناچیز است. می‌دانند که چگونه آنان توانسته‌اند در خلای حاصل از سازش‌های خارجی دوام کنند و با هر گونه تغییری در معادلات کنونی، فرصت‌شان به پایان خواهد رسید. اما بسیاریند تحصیل‌کرده‌گان، تاجران، متنفذان و سیاست‌پیشه‌گانی که به جای کار برای رهایی کشور از این تعلیق و بن‌بست، چشم‌پراه‌ترحم ملا هب‌الله و اصلاح طالب می‌نشینند و امیدوارند که این امارت بقا کند و مطابق میل آنان اصلاح شود و متحول گردد!

غیرطالبان نیز باید ترس‌های خود را جدی بگیرند. فردای فروپاشی امارت طالب، چگونه خواهد بود؟ گروه‌های غیرطالب چه‌قدر برای اداره کشور و ساختن نظام پایدار آماده‌گی دارند؟ چه تعداد از سیاسی‌ها به جای اندیشیدن به تعامل با طالب، مشغول کار برای افغانستان پس از طالب‌اند؟

با لحن پیشنهادی بیان کند و می‌گوید که امارت باید همه افغان‌ها، حتا دشمنان سیاسی خود را زیر چتر بگیرد. ۲) قانونیت. او نگران بی‌بندوباری حقوقی است که زیر نام شریعت جریان دارد. ملاضعیف می‌گوید درست است که شریعت سرمشق ماست، ولی باید در روشنایی شریعت قوانین ایجاد شود تا سرنوشت و آینده مردم در آن معلوم باشد. صلاحیت‌ها و مسوولیت‌های وزیران و مسوولان اداری معلوم باشد. اساسات تعامل با جهان در آن قوانین مشخص شود. او از نبود استراتژی سیاسی نیز در رنج است. ملاضعیف می‌گوید که باید امارت طالبان دارای استراتژی‌ای باشد که براساس مطالعه منافع خود و منافع دیگران و ایجاد تعادل میان آن‌ها ایجاد شود تا مانع تنش با خارجی‌ها گردد و منافع امارت طالب را تضمین کند. ولی می‌داند که این کار در توان طالب نیست. از این رو به چشم سر می‌بیند که امارت‌شان بر لبه پرتگاه است. ۳) ملا

این فرصت باز می‌کند و کلمه بسیار را به پشتو با تاکید زیاد ادا می‌کند). سخنان ملاضعیف در آن مصاحبه پر از تمجیدهای ملا عمر و طالبان و امارت است؛ اما او طالبان را می‌شناسد و با توجه به روابطی که دارد، کم‌وبیش آگاه است که در درون آن گروه چه جریان دارد. نگرانی‌هایش بسیار است و ترس‌هایی که درونش ریخته، غلیان می‌کند. با تمام ماست‌مالی، تمجید و دعا، نگرانی‌هایش سرک می‌کشند و او ناگزیر توضیح می‌دهد که چرا می‌ترسد. او به این سه خطر اصلی برای بقای طالبان اشاره کرده است: ۱) ملت‌سازی. ملاضعیف نگران است که مردم از کشور می‌گریزند و ملت دچار چنددسته‌گی است. به گفته او، این وضعیت می‌تواند زمینه‌ساز دخالت خارجی‌ها شود و امارت طالبان را بر باد دهد. او می‌گوید که با این وضعیت، دوام ثبات ممکن نیست. ملاضعیف با توجه به موضع امارتی که دارد، می‌کوشد این سخنان

انزوای دوام‌دار افغانستان و تشدید بحران

کلمه محمدعلی نظری

امارت طالبان که بر کشور تسلط دارد، منزوی‌ترین حاکمیت جهان است. این رژیم به دلیل حمایت از تروریسم، پناه دادن به گروه‌های تروریستی، تولید و قاچاق مواد مخدر و... تصاحب قدرت از راه غیرمشروع و سایر رفتارهای خلاف رویه بین‌الملل، به انزوا کشیده شده است.

مشروع، غایب است. از سوی، افغانستان بدترین شرایط حقوق بشری را تجربه می‌کند و در این کشور علاوه بر ۲۰ گروه تروریستی دیگر، گروه طالبان نیز مرتکب نقض گسترده حقوق بشر و جنایت علیه بشریت می‌شود. مردم افغانستان که توسط یک گروه

دهد، اما مهم‌ترین و بزرگ‌ترین نشست رهبران جهان را میزبانی می‌کند و در آن تصمیمی گرفته می‌شود که نه‌تنها نسل کنونی، بل نسل‌های آینده و حتا آینده کره زمین به آن وابسته است. در چنین نشست مهمی، افغانستان به دلیل نداشتن دولت

اجلاس مجمع عمومی سازمان ملل از تاریخ ۱۸ سپتامبر در نیویارک آغاز شده و قرار است تا تاریخ ۲۶ همین ماه ادامه یابد. دو عضو این سازمان، در سال‌های اخیر غایب‌اند: افغانستان و میانمار. این دو کشور از سال ۲۰۲۱ تا کنون توسط حکومت‌های غیرمشروع اداره می‌شوند. میانمار در ۱۱ فیبروری ۲۰۲۱ کودتایی نظامی را تجربه کرد که دولت قانونی آن کشور را برچید و حکومت تفنگ‌داران کودتاچی بر سرنوشت مردمش حاکم شد. چند ماه بعد، در ۱۵ اگست همان سال، افغانستان یک فروپاشی کامل را تجربه کرد که دولت مشروع با تمام سازوبرگ‌هایش فروپاشید و جنگ‌جویان بنیادگرا سرنوشت مردم و کشور را در دست گرفتند. یکی با کودتا قدرت را به دست گرفته است و دیگری با معامله. از آن‌جایی که این دو حاکمیت قدرت را از مسیر غیرمشروع به دست آورده و خود غیرمشروع‌اند، نتوانسته‌اند در سازمان ملل متحد نماینده‌گی رسمی داشته باشند. بنابراین، کرسی‌های رهبران این دو کشور در مجمع عمومی سازمان ملل برای سومین سال متوالی خالی است.

هر چند سازمان ملل متحد نتوانسته براساس منشور خود همه اهدافش را محقق کند، از جمله امنیت جهانی را تامین کند و منازعات مسلحانه را پایان

تروریستی از حقوق بشری و انسانی خود محروم شده‌اند، اکنون در جایی که نگرانی‌ها از نقض حقوق بشر مطرح می‌شود و کشورهایی در مورد پیش‌رفت در زمینه رعایت این حقوق سخن می‌گویند، صدایی ندارند.

امارت طالبان که بر کشور تسلط دارد، منزوی‌ترین حاکمیت جهان است. این رژیم به دلیل حمایت از تروریسم، پناه دادن به گروه‌های تروریستی، تولید و قاچاق مواد مخدر، وضع محدودیت بر زنان و اقلیت‌ها، نقض گسترده حقوق بشر، ارتکاب موارد جنایت جنگی و جنایت علیه بشریت، تصاحب قدرت از راه غیرمشروع و سایر رفتارهای خلاف رویه بین‌الملل، به انزوا کشیده شده است. به دلیل آن که افغانستان حتا حکومت مشروع در تبعید هم ندارد، مردم این کشور نیز بی‌صدا و منزوی شده‌اند. این انزوا، چنان‌چه طالبان را پشت دروازه کشورها نگه داشته و از حضور در جامعه بین‌الملل دور کرده، مردم افغانستان را نیز از کاروان جهانی دور ساخته است. بنابراین، خواست‌ها و نگرانی‌های این مردم نیز در نشست‌های جهانی بازتاب چندانی نمی‌یابد و از جمله در مجمع عمومی سازمان ملل با رهبران جهان در میان گذاشته نمی‌شود.

ادامه در صفحه ۷

فرمان‌های طالبان زنان را به حاشیه رانده است

کجه نیما

وضعیت زنان در بیش از دو سال گذشته به صورت مستمر از سوی نهادهای بین‌المللی وخیم و ناگوار گزارش شده است. در سومین گزارش فصلی نهادهای سازمان ملل متحد در افغانستان آمده است که طالبان بیش از ۵۰ فرمان منع‌کننده علیه زنان صادر کرده‌اند که زنان را به صورت ساختاری از اجتماع حذف کرده است.

دفتر هیات معاونت سازمان ملل متحد (یوناما)، بخش زنان این سازمان (UN WOMEN) و سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM)، سومین گزارش مشترک فصلی خود را در مورد وضعیت زنان در افغانستان منتشر کرده‌اند. در این گزارش با ۵۲۹ زن در ۲۲ ولایت به صورت حضوری و آنلاین، مصاحبه شده است. ۶۹ درصد پاسخ‌دهنده‌گان گفته‌اند که اضطراب، انزوا و افسردگی آنان افزایش یافته است. به گفته این زنان، سطح تصمیم‌گیری آنان در خانواده‌ها به شدت کاهش یافته است. همچنین آنان زنده‌گی خود را زنده‌گی در زندان توصیف کرده‌اند. ۶۲ درصد زنان تایید کرده‌اند که احکام طالبان با شدت فزاینده و بدون استثنا بالای آن‌ها تطبیق شده است. این زنان آموزش، تجارت، اقتصاد و فعالیت در عرصه‌های اجتماعی را از مهم‌ترین اولویت‌های خود برشمردند. مصاحبه‌کننده‌گان به جامعه بین‌المللی از به رسمیت شناسی طالبان هشدار داده و تاکید کرده‌اند که این گروه به وعده‌های خود عمل نمی‌کند. این زنان، خواستار فشارهای بیشتر جامعه جهانی بر رژیم طالبان شده و از نهادهای بین‌المللی خواسته‌اند که در مذاکرات‌شان به زنان فرصت بدهند.

وضعیت زنان در بیش از دو سال گذشته به صورت مستمر از سوی نهادهای بین‌المللی وخیم و ناگوار گزارش شده است. در سومین گزارش فصلی نهادهای سازمان ملل متحد در افغانستان آمده است که طالبان بیش از ۵۰ فرمان منع‌کننده علیه زنان صادر کرده‌اند که زنان را به صورت ساختاری از اجتماع حذف کرده است.

دفتر هیات معاونت سازمان ملل متحد در افغانستان (یوناما)، بخش زنان این سازمان (UN WOMEN) و سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM)، گزارش خود را در مورد وضعیت زنان افغانستان از ماه اپریل تا جولای سال جاری میلادی منتشر کرده‌اند که نشان می‌دهد به صورت بی‌پیشینه میزان خشونت‌های خانوادگی، ازدواج‌های اجباری و ازدواج‌های زیر سن افزایش یافته است. آنان همچنان خاطر نشان ساخته‌اند که در پی اعمال ممنوعیت‌های طالبان و محرومیت شغلی، سطح تصمیم‌گیری زنان در خانواده‌ها به شدت کاهش یافته است.

این نهادهای سازمان ملل متحد در گزارش سه‌ماهه خود یادآوری کرده‌اند که با ۵۲۹ زن در ۲۲ ولایت به صورت حضوری و آنلاین مصاحبه کرده‌اند. اکثریت کسانی که در این نظرسنجی اشتراک کرده، از وضعیت بد روانی و تشدید استرس، اضطراب، افسردگی و خودکشی در میان دختران جوان شکایت کرده‌اند.

در گزارش آمده است که دسترسی به آموزش همچنان به عنوان اولویت اصلی برای دختران و زنان باقی مانده است. طبق گزارش، بهبود حقوق زنان و شرایط اقتصادی نزد اشتراک‌کننده‌گان نظرسنجی در درجه دوم اهمیت داشته است. این اشتراک‌کننده‌گان بر اهمیت نتایج آموزشی برای برابری جنسیتی و توسعه درآمدت افغانستان تاکید کرده‌اند. زنان که در بخش‌های آموزشی، رسانه‌ها، تجارت و حقوق بشر کار می‌کنند، به طور مستقیم یا غیرمستقیم از طریق احکام طالبان با ارباب و آزاروایت مواجه شده‌اند. بر بنیاد این گزارش، به دلیل کاهش اشتغال زنان در همه بخش‌ها در جریان سال ۲۰۲۳، نگرانی‌های مربوط به سلامت روان، جاگزین نگرانی‌های ایمنی فزینی شده است. در گزارش تصریح شده که سلامت روان زنان رو به وخامت بوده و این وخامت به طور مداوم رشد کرده است.

همچنان در گزارش گفته شده که با بدتر شدن وضعیت اقتصادی و انسانی در افغانستان، زنان به طور فزاینده‌ای بر بقای اساسی تمرکز کرده‌اند. آنان گفته‌اند که کمک‌های کوتاه‌مدت مسایل اساسی پیش‌روی افغانستان را حل نخواهد کرد. این زنان از بازنگران بین‌المللی درخواست کرده‌اند تا روش‌های متفاوت و معناداری را در این زمینه روی دست بگیرند.

در گزارش ادعا شده است که زنان از جامعه بین‌المللی خواسته‌اند که زمینه‌های گفت‌وگو با مقام‌های طالبان را برای آنان فراهم کنند تا نگرانی‌های خود را از نزدیک مطرح نمایند. زنان همچنان هشدار داده‌اند که طالبان نباید به رسمیت

شناخته شوند. این زنان از جامعه جهانی خواسته‌اند که طالبان را بر اساس رفتارشان در قبال زنان، مورد قضاوت قرار دهد.

یافته‌های گزارش نشان می‌دهد که ۶۲ درصد فرمان‌های طالبان با شدت فزاینده و بدون استثنا اجرا شده که منجر به عقب‌نشینی بیش‌تر زنان گردیده است. در گزارش آمده است که دستورهای محدودکننده طالبان در شرق افغانستان ۹۱ درصد به شکل بسیار سخت‌گیرانه و بدون استثنا اجرا می‌شود. افزون بر این، ۸۹ درصد اشتراک‌کننده‌گان این نظرسنجی گفته‌اند که آزاروایت، ترس و خشونت در خیابان‌ها توسط طالبان و مردان عادی به صورت فزاینده رایج شده و افزایش یافته است.

در گزارش از فشار در موترها و مکان‌های عمومی بر زنان سخن رفته است. گفته شده که هنجارهای مردسالارانه به شکل فزاینده، فراگیر و سیستماتیک، فشار بر زنان را در مکان‌های عمومی افزایش داده است. آنان گفته‌اند که محدودیت‌های رفت‌وآمد، از جمله الزامیت داشتن محرم و نگرانی‌های ایمنی، درب فرصت‌های شغلی را به روی زنان بسته است. گزارش تصریح کرده که زنان روستایی عمدتاً در کشاورزی و دام‌داری و همچنین کارهای عادی روزمره مورد هدف قرار نگرفته‌اند، اما این فشارها بالای زنان شهری تشدید شده است. زنان نمی‌توانند به بسیاری از فضاهای عمومی یا خصوصی دسترسی داشته باشند. فروش کالا منع و بازارهای مختص زنان در بسیاری از مناطق بسته شده است.

در سومین گزارش فصلی نهادهای سازمان ملل، تاکید شده که فشار علیه زنان منجر به تقابل شدید در خانواده‌ها و اجتماع شده است. طبق گزارش، کار کودکان، فروش کودکان، گدایی، ازدواج‌های

اجباری، ازدواج‌های زود هنگام و ازدواج کودکان افزایش یافته و جنگ‌جویان طالبان به چند همسری روی آورده‌اند. در گزارش تصریح شده که ازدواج زود هنگام دختران در درآمدت پیامدهای سلامت جنسی و باروری و خطرات خشونت‌های خانوادگی را افزایش می‌دهد.

در گزارش تصریح شده که بر اساس فشارهای مالی و محدودیت بر آزادی‌های شغلی، ۷۷ درصد از پاسخ‌دهنده‌گان اظهار داشته‌اند که وابسته‌گان‌شان از خارج به آن‌ها کمک می‌کنند. از سوی دیگر، در گزارش گفته شده که زنان در روستاها اغلب مصروف آوردن آب از بیرون هستند که آنان را در معرض آزاروایت و خشونت جنسی قرار می‌دهد.

بر بنیاد این گزارش، بحران ناشی از ممنوعیت‌های طالبان بر زنان، حقوق زنان و روابط خانوادگی آنان را دچار گسست کرده است. تعارضات خانوادگی با بدتر شدن وضعیت روحی همه اعضای خانواده‌ها افزایش و استمرار یافته است. در گزارش خاطر نشان شده که سیاست‌های طالبان مردان خانواده‌ها را نیز به خشونت و اعمال فشار بر زنان سوق داده است.

بر بنیاد گزارش، زنان از جامعه جهانی خواستار تداوم تحریم‌های سیاسی و اقتصادی مقام‌های طالبان، لغو معافیت سفرهای مقام‌های این گروه و حمایت از مشارکت سیاسی زنان در سطوح مختلف شده‌اند. گفتنی است که طالبان با تسلط بر افغانستان، زنان را از تمام حوزه‌های زنده‌گی جمعی حذف و از حق آموزش، تحصیل و کار محروم کرده‌اند. در حال حاضر زنان از ابتدایی‌ترین حقوق بشری خود در حاکمیت طالبان برخوردار نیستند و بر اساس اظهارات نهادهای بین‌المللی حقوق بشری به صورت سیستماتیک و هدفمند حذف شده‌اند. این نهادها با نشر گزارشی‌هایی گفته‌اند که سیاست طالبان در قبال زنان مصداق جنایت علیه بشریت و آپارتاید جنسیتی است.

جان کربی: هیچ برنامه‌ای برای به رسمیت شناختن طالبان از سوی امریکا وجود ندارد

۸ صبح، کابل: سخنگوی شورای امنیت ملی امریکا گفته است که در حال حاضر هیچ برنامه‌ای برای به رسمیت شناختن طالبان از سوی واشنگتن وجود ندارد.

جان کربی، سخنگوی شورای امنیت ملی امریکا روز دوشنبه، ۲۷ سنبله، در یک نشست خبری گفته است که طالبان برخلاف وعده‌های خود در مورد حکومت‌داری و برخورد با زنان و دختران در افغانستان عمل می‌کنند. وی اضافه کرده است که طالبان باید به تعهداتی که به جامعه جهانی در پیوند به نحوه حکومت‌داری خود به‌ویژه در برابر زنان داده‌اند، عمل کنند.

به گفته او، شبکه القاعده در افغانستان «خیلی تضعیف» شده است و امریکا تمامی گروه‌های

انفجار سرگلوله هاوان در هلمند؛ دو کودک جان باخته و دو کودک دیگر زخمی شده است

۸ صبح، هلمند: مقام‌های محلی طالبان در هلمند می‌گویند که در اثر انفجار سرگلوله هاوان در این ولایت، دو کودک جان باخته و دو کودک دیگر زخمی شده است.

ریاست اطلاعات و فرهنگ طالبان در هلمند می‌گوید که این رویداد روز دوشنبه، ۲۷ سنبله، در منطقه امیرآغای ولسوالی گرمسیر این ولایت رخ داده است.

طبق اظهارات این ریاست، انفجار زمانی رخ داده که کودکان سرگلوله را پیدا کرده و مصروف بازی همراه آن بودند.

به گفته آنان، زخمیان برای تداوی بهتر به شفاخانه ایمرجنسی شهر لشکرگاه انتقال داده شده‌اند.

گفتنی است که پیش از این نیز انفجار سرگلوله هاوان در نقاط مختلف کشور جان شهروندان کشور، به خصوص کودکان را گرفته است.

احمدشاه مسعود

به روایت همسرش صدیقه مسعود

کتاب عایشه خراسانی

**ازدواج مسعود و صدیقه
محرمانه و بی آن که کسی بوی
ببرد، صورت می‌گیرد. مسعود
از صدیقه می‌پرسد که آیا
می‌خواهد ازدواج‌شان به‌ساده‌گی
برگزار شود؟ «من قادر نیستم
مراسمی در شان تو برگزار کنم
و تو دلیلش را می‌دانی.» دلیل
ازدواج محرمانه و بی‌سروصدای
آن‌ها امنیت جان‌شان است. اگر
دشمن از این ازدواج خبردار
شود، ممکن برای ضربه زدن به
مسعود، صدیقه را هدف قرار
داده و آسیبی به او برسانند.
صدیقه با وصف این حالت، با
ازدواج محرمانه موافقت می‌کند.**

مردان ترتیب می‌داد، یا به یک درخت تکیه می‌داد و دو تا از انگشتانش را روی پیشانی‌اش می‌گذاشت و چشمانش را می‌بست. هیچ‌کس جرئت نمی‌کرد در این حالت مزاحم او شود. در ادامه این حرف صدیقه اشاره می‌کند که از من نپرسید وقت دیدن به او - اشاره به مسعود - به چه می‌اندیشیدم. او آنگاه دختر بچه‌ای بیش نبوده است و خودش را هزاران فرسنگ از تصور آن‌چه بعدها اتفاق افتاده، دور می‌دانست. آن موقع او نیز مثل تمام اطرافیان مسعود، او را دوست داشت و تحت تأثیر رفتار او بود.

داستان خواستگاری مسعود از صدیقه، ازدواج و زنده‌گی باهمی‌شان آن روی دیگر زنده‌گی مسعود است که در پشت کوهی از نبرد و جنگ مخفی مانده است. جریان چگونگی خواستگاری و چطور شد که صدیقه را آمر صاحب پسندید را بعدها مسعود به صدیقه قصه می‌کند. به دلیل این‌که مسعود دور از اقارب و خانواده‌اش در پنجشیر بود، خودش عزم را جزم کرده شبی، صدیقه را از پدر و مادرش خواستگاری می‌کند. پدر و مادر صدیقه در اول راضی نیستند. آن دو فکر می‌کنند که برای مسعود باید زن پخته‌تر، باسواد و دانسته‌تر باشد، در حالی که صدیقه حتا به مکتب نیز نرفته است. مسعود در جواب آن‌ها می‌گوید: «من این خلا را پر خواهم کرد و هرچه می‌دانم، به او یاد خواهم داد.» مسعود در واقع کسی را می‌خواهد که از نزدیک او را دیده باشد، سبک زنده‌گی را شناخته باشد و نوع زنده‌گی او را پذیرفته باشد. وقتی مادر صدیقه موضوع را با صدیقه در میان می‌گذارد، حس‌های متضاد در او جمع می‌شوند. نمی‌داند بخندد یا گریه کند. می‌گوید: «من دختر جوانی بیش نبودم که در یک خانه دورافتاده و در قلب منطقه دورافتاده‌تر و در حال جنگ، زنده‌گی می‌کردم و حالا قهرمانی تمام‌وکمال و مرد اسطوره‌ای و مقتدری مثل او همه دنیا را برپا داشت صحبت می‌کردند، از من خواستگاری کرده بود!»

ازدواج مسعود و صدیقه محرمانه و بی آن که کسی بوی ببرد، صورت می‌گیرد. مسعود از صدیقه می‌پرسد که آیا می‌خواهد ازدواج‌شان به‌ساده‌گی برگزار شود؟ «من قادر نیستم مراسمی در شان تو برگزار کنم و تو دلیلش را می‌دانی.» دلیل ازدواج محرمانه و بی‌سروصدای آن‌ها امنیت جان‌شان است. اگر دشمن از این ازدواج خبردار شود، ممکن برای ضربه زدن به مسعود، صدیقه را هدف قرار داده و آسیبی به او برسانند. صدیقه با وصف این حالت، با ازدواج محرمانه موافقت می‌کند. مسعود در روز مراسم عروسی‌اش پیراهن سفید بلند برودری‌دوزی، شلوار سفید و چین سبز ابریشمی به تن می‌کند. صدیقه می‌گوید: «امروز این قبا یکی از ارزشمندترین یادگاری‌هایی است که از عشق زنده‌گی‌ام نگه داشته‌ام.» از آن روز، لحظه‌ای که پیوند ازدواج‌شان بسته می‌شود، یاد می‌کند. تک‌تک جزئیات به یادش است. از اولین دیدار و نگاه‌هایی که در روز مراسم به آمر صاحب می‌اندازد، می‌گوید:

«ناگهان آمرصاحب وارد اتاق شد و ترس بر من غالب شد. جرئت نکردم به او نگاه کنم و سرم را پایین نگه داشتم. وقتی سرم را بلند کردم، قلبم از تپش ایستاد. او لباس کاملاً سفیدی به تن کرده بود و چین سبزش را روی شانه‌هایش انداخته بود. بسیار جذاب شده بود. وقتی کنارم نشست، فکر کردم از هوش می‌روم. رسم است که عروس و داماد شربتی شیرین به نشانه خوش‌بختی می‌نوشند و بعد از آن در حالی که پارچه‌ای روی سرشان نگه می‌دارند، یک‌دیگر را در آیینه درون پارچه پیچیده‌شده و قبلا کسی خود را در آن ندیده است، نگاه می‌کنند. اما هیچ‌کدام از این رسوم در مورد ما اجرا نشد. مادر بزرگم مثل همه عروس‌ها نقل به هوا پاشید. معمولاً در این مواقع تعدادی از بچه‌ها خنده‌کنان در جمع کردن نقل‌ها از هم پیشی می‌گیرند، اما آن شب فقط دو تا برادرانم بدون این‌که بدانند چه اتفاقی افتاده است، نقل‌ها را جمع کردند. هیچ‌کس به فکر عکس گرفتن نبود. همه فقط یک فکر در سر داشتند و آن این بود که روس‌ها از مراسم بو نبرند.»

صدیقه آغاز زنده‌گی‌اش با مسعود را «معجزه» می‌داند. هرگاه مسعود خانه می‌آمد، آندوه و اضطرابش را بیرون در می‌گذاشت و برای راحتی‌اش با صدیقه حرف می‌زد و باهم قصه می‌کردند. حتا وقت‌هایی که کتاب می‌خواند یا چیزی می‌نوشت، دوست داشت صدیقه کنارش باشد. همواره راهی را می‌یافت تا به قشنگ‌ترین وجه ممکن صدیقه را غافل‌گیر کند. صدیقه می‌گوید: «مرا پری صدا می‌زد و هنوز طنین صدای «پری پری!» او هنگامی که در خانه دنبالم می‌گشت، در گوشم زنگ می‌زد.» هرچند زنده‌گی صدیقه با رفتن و آمدن‌های مسعود تنظیم شده بود، اما مسعود تمام تلاشش را می‌کرد تا به او برسد. صدیقه را آموزش می‌داد و هر بار از سفری برمی‌گشت، کتابی برایش هدیه می‌کرد. «آن‌قدر اعتماد به نفس به من داده بود که گاهی اوقات من هم نظر خود را پیرامون موضوعات مختلف ابراز می‌کردم.»

شکوه مقاومت جز با از دست دادن گروهی از مردان بزرگ به دست نمی‌آمد. این حرفی است که صدیقه می‌گوید و در ادامه از فرماندهانی یاد می‌کند که جان‌شان را قمار راه آزادی کردند. مرگ انسان‌ها شدیداً مسعود را تحت تأثیر قرار می‌داد: «پری هرگز نباید از مرگ کسی خوشحال شد. حتا بدترین دشمن نیز یک انسان است. فرزندان‌مان هرگز نباید این حس انتقام را یاد بگیرند.» مسعود همیشه مذاکره را بر جنگ ترجیح می‌داد. قبل از حمله بر موقعیتی، وقت زیادی را صرف تشکیل شبکه ارتباطی می‌کرد تا دو طرف مخاصمه را به هم نزدیک کند. همیشه امیدوار بود که از راه غیرمستقیم دشمن را تسلیم کند و بدون جنگ و تلفات انسانی پیروز شود.

در طول جنگ مردم پنجشیر مجبور به مهاجرت می‌شوند و وطن‌شان را تخلیه می‌کنند. صدیقه نیز با خانواده‌اش مدتی را در پیو می‌گذرانند و بعد به درخواست مسعود، به پنجشیر می‌رود. او با تصور «وطن آزاد» با زیبایی‌هایش به پنجشیر برمی‌گردد، اما وقتی به پنجشیر می‌رسد، با منظره تکان‌دهنده‌ای روبه‌رو می‌شود. دره سبز و روشن بیست سال پیش به ویرانه‌ای تبدیل شده بود و ساکنان اندکی در آن‌جا زنده‌گی می‌کردند. مسعود به صدیقه می‌گوید: «اگر تعداد جنگ‌هایی را که در این‌جا در گرفته و تعداد بمب‌هایی را که بر سر این‌جا ریخته شده می‌دانستی، حتما از آن‌چه در پنجشیر باقی مانده، خوشحال می‌شدی.» جنگ خاطرات او را از بین برده بود، خانه و مزرعه و باغ‌هایی که دیده بود و در تک‌تک آن‌ها گذشته را جا گذاشته بود و یادآور روزهای خوش او بود، ویران شده بود.

روس‌ها می‌روند و بعد از حاکمیت مجاهدین، تنظیم‌های جهادی به جان هم می‌افتند و آن‌چه مسعود از آن ترس دارد، اتفاق می‌افتد. صدیقه می‌گوید: «مسعود آن روزها از هیمنه غمگین‌تر بود. هرچ‌ومرج حاکم بود.» او امروز از بار و مسوولیتی که آن روزها تنها بر دوش احمدشاه مسعود سنگینی می‌کرد، معترض است: «یک بار حتا صدای گریه او را شنیدم. در دشوارترین لحظات جنگ با روس‌ها او را چنین ندیده بودم. با قلبی شکسته با او ملحق شدم... همان‌طور که به او نگاه می‌کردم، از من پرسید: «چه می‌بینی؟ موهای سفیدم را؟ اما از این‌که در تسکین رنج‌های ملت‌م ناتوانم، تا عمق استخوان‌هایم هم سفید شده‌اند.» در حالی که دیگران او را تنها گذاشته و به بیرون از کشور پناهنده شده بودند، او به تنهایی در برابر لشکر جهل مقاومت کرد. مسعود به صدیقه می‌گوید: «همیشه همان داستان همیشه‌گی است. تا مساله‌ای پیش می‌آید، از کشور می‌روند و وقتی می‌فهمند آینده‌شان این‌جاست، دوباره برمی‌گردند... درست‌شدنی نیستند.»

طالبان کم‌کم کشور را می‌بلعند. از قندهار به کابل هجوم می‌آورند و همه‌جا را جز پنجشیر به تصرف خویش درمی‌آورند. مسعود بعد از دیدار آن‌ها متوجه ماهیت و اصلیت این گروه می‌شود. پس از آن با مردم حرف می‌زند. به آن‌ها توضیح می‌دهد که طالبان به‌راستی چه کسانی‌اند. ضرورت مقاومت و مبارزه علیه این گروه را برای مردم بیان می‌کند. مسعود خطاب به مردم می‌گوید: «ترجیح می‌دهید ایستاده بمیرید یا زیر یوغ بنده‌گی اشغالگر به زانو درآیید؟ او در ادامه از مردم می‌خواهد: «چخته و چراغ موشی‌تان را بردارید و عازم پیکار شوید، آیا آماده‌اید؟» جمعیت همراهی‌شان را با مسعود اعلام کرده و به وجد آمده با اراده قوی از جا بلند می‌شوند. او از روزهایی که مسعود با مردمی که کنارش ایستاد و در مقابل طالبان مقاومت کردند یاد می‌کند و از سفرهای مسعود و از امیدواری‌هایش سخن می‌زند: «مسعود همواره روی آرزوهایش بر وطن پافشاری می‌کرد و بر تحکیم پیوند میان مهاجران افغانستان مقیم در خارج و منطقه آزاد داخل کشور تاکید داشت و در وضعیتی که ساحه مقاومت محدود بود، او بر جمع شدن افغانستانی‌های مقیم در خارج برای جمع شدن و برنامه‌ریزی در بخش‌های مختلف تاکید داشت.»

انگار زنده‌گی صدیقه در این شعر سیمین بهبهانی خلاصه شده است: «ستاره‌ی قلب من، زود بیا، شب آمد...» شعری که آمر صاحب برای او خوانده بود. انگار از مرگش آگاه بود. نمی‌خواست صدیقه از او دور باشد. می‌گوید باری دستش را روی چشمانش گذاشته بود، گویی می‌خواست نور به چشمانش نخورد. کنار او دراز می‌گشت، مسعود نگاه عمیقی کرده، می‌گوید: «پری، به من قول بده که وقتی مُردم، مثل آن زنانی نباشی که ناله و شکایت می‌کنند و فریاد می‌زنند. به من قول بده گریه نکنی.» اتفاقی که نباید، برای مسعود می‌افتد. صدیقه را برای مدتی بی‌خبر می‌گذارند. او تصاویر زنده‌گی‌اش با مسعود را با جزئیات کامل در خاطرش دارد؛ آخرین حرف‌ها، نحوه حرکاتش، لبخندش هنگام عبور از در و آخرین ساعات باهم‌بودن‌شان را. از لحظه‌های آخر بودنش با مسعود می‌گوید: طبق معمول رفته و به زنده‌های پاکرد تکیه کردم. زمانی که از پله‌ها پایین می‌رفت، نگاهش را از من بر نمی‌داشت. به آرامی از پله‌هایی که از میان باغ می‌گذشت، پایین رفت. در هر پله رویش را به طرف من می‌چرخاند. بار دیگر با نگاه‌هایمان از هم خداحافظی کردیم.

یادآوری: بن‌مایه روایت از کتاب «احمدشاه مسعود، روایت صدیقه مسعود» گرفته شده است.

انزوای...

اعتمادسازی و احیای مجدد همبستگی جهان، توسعه پایدار و تغییر اقلیم، از موضوعات اصلی مورد بحث نشست امسال مجمع عمومی سازمان ملل است. افغانستان در حالی در این مجمع غایب است که از مردم آن از بی‌اعتمادی رنج می‌برند و به همبستگی با جهان نیاز شدید دارند، روند توسعه در این کشور متوقف شده است و در جمع ده کشور در معرض شدیدترین آسیب‌های تغییر اقلیم جا گرفته است. همین حالا فقر در افغانستان بی‌داد می‌کند و هر روز بر شمار فقرا افزوده می‌شود، اما کمک‌ها رو به کاهش گذاشته است. حتا قرار است برخی از بزرگ‌ترین سازمان‌های کمک‌کننده به افغانستان، به دلیل نبود بودجه، کشور را ترک کنند. از جمله در هفته جاری برنامه جهانی غذا اعلام کرد که بودجه‌اش به پایان رسیده است و اگر بودجه‌ای نرسد، مجبور است مردم افغانستان را در میانه فقر و گرسنگی رها کند و از کشور برود. این در وضعیتی اتفاق می‌افتد که کشورهای بحران‌زده دیگر نظیر اوکراین، میلیاردها دلار کمک دریافت می‌کنند. تنها عامل این وضعیت، انزوای افغانستان است؛ کشوری که دیگر در نقشه سیاست جهان وجود ندارد و حاکمان آن فهم اولویت‌بندی درست نیازمندی‌های کشور را ندارند. این گروه به جای آن که به گرسنگی و وضعیت اقتصادی کشور بیندیشد و با رعایت حقوق انسانی و بشری و پذیرفتن مردم‌سالاری، کشور و مردم را از این انزوای ویرانگر رهایی دهد، به نقض حقوق بشر و رویه خلاف اصول بین‌الملل ادامه می‌دهد تا انزوای بیشتر و به تبع آن رنج افزون‌تر برای مردم این سرزمین به ارمغان آورد.

خشک‌سالی‌های پیهم، باران‌های غیرموسمی و جاری شدن سیلاب‌های مدهش، زراعت را در افغانستان به شدت آسیب زده و گرسنگی را تشدید کرده است. در سوی دیگر، ریزگردها که حاصل بیابان‌زایی است، افغانستان را مورد تهدید قرار داده است. آب‌های زیرزمینی رو به کاهش رفته و سرعت ذوب شدن یخچال‌های کشور از جمله در پامیر و هندوکش چندین برابر شده است. براساس پیش‌بینی‌ها، تا سال ۲۰۳۰، یعنی هفت سال دیگر، ۸۰ درصد یخچال‌های هندوکش ذوب خواهد شد. در آن صورت، رود خروشان پنجشیر از خروش باز خواهد ماند، سرزمین سبز شمالی به بیابان مبدل خواهد شد و یافتن آب نوشیدنی به جدی‌ترین دغدغه مردم مبدل خواهد گشت. این اتفاق برای سایر نقاط کشور احتمالاً زودتر بیفتد. از آنجایی که نه جهان هنوز برای افزایش سریع گرمای زمین چاره‌ای اندیشیده و نه در افغانستان مسوولان کارفهم و دوراندیش وجود دارند که از باران‌های غیرموسمی استفاده کنند و آب‌های زیرزمینی را بیش از این هدر ندهند، هدف دیگر نشست کنونی مجمع سازمان ملل که توسعه پایدار باشد، نیز در این گوشه منزوی جهان محقق نخواهد شد. افغانستان همچنان در یک خط موازی با جهان اما به سمت عقب به مسیرش ادامه خواهد داد و انزوای بیش‌تری را به تجربه خواهد گرفت، اگر رهبران طالبان همچنان بر لجاجت خود اصرار کنند و مهم‌ترین اولویت خود را درازی یا کوتاهی ریش مردان و لباس زنان قرار دهند و از مسایل مهمی مانند حقوق بشر و مردم‌سالاری و خطراتی مانند تغییر اقلیم و رشد تروریسم غافل بمانند. تا کنون، از نظر طالبان خطر ریش اصلاح‌شده یک مرد، بیش‌تر از خطر تغییر اقلیم و رشد بیابان‌زایی در کشور است. بازگشت به مردم‌سالاری و حاکمیت قانون، می‌تواند این انزوا را بشکند.

افغانستان تحت سلطه طالبان، نگرانی مشترک ایران و پاکستان

به‌مثابه ابزار فشار استفاده کرده و می‌کنند، با آن هم پس از نیمه اگست ۲۰۲۱ از میلیون‌ها افغان پذیرایی کرده‌اند. در این میان، نقش اسلام‌آباد بیش‌تر برجسته بود؛ چون کسانی که از افغانستان به این کشور پناه می‌گیرند، می‌توانند به کشورهای اروپایی عازم شوند. ایران نیز به رغم نداشتن رویه مناسب با پناه‌جویان، میزبان رقم بلندی از افغان‌ها بوده است.

همچنان، تروریسم نگرانی مشترک میان اسلام‌آباد و تهران است. پاکستان از حضور و فعالیت هراس‌افگانه تحریک طالبان پاکستانی (تی‌تی‌پی) نگران است و ایران را ظاهراً خطر حضور و فعالیت داعش در مرزهای شرقی‌اش نگران ساخته است. همین‌طور، تهران با طالبان منازعه‌آبی دارد که طی چند ماه اخیر بیش‌تر داغ شده است. وجه مشترک این است که طالبان به خواست هر دو کشور لبیک گفته‌اند. نگرانی پاکستان در زمینه مهارتی‌تی‌پی و نارضایتی ایران در زمینه حقایق از رود هیرمند، هنوز به قوت خود پابرجاست.

۳- هم‌سویی با ایران به‌مثابه ابزار فشار

موضع پاکستان نسبت به طالبان تا این‌دم روشن‌تر از آفتاب است: حمایت بی‌چون‌وچرا. ایران هم رابطه نسبتاً خوبی با طالبان دارد که واگذاری سفارت افغانستان در تهران به این گروه، مثال روشن آن است. در عین حال تفاوت‌هایی در موضع این دو کشور در مواجهه با طالبان وجود دارد. این احتمال که پاکستان از نیروهای مخالف طالب به‌ویژه جبهه‌های نظامی که فعالیت مسلحانه دارند، حمایت کند، حداقل تا این‌دم خیلی بعید به نظر می‌رسد. ولی ایران به نیروهای مخالف طالبان پناه داده است و عملاً در خاک این کشور نشست‌هایی با ماهیت بیش‌تر فرهنگی و کم‌تر سیاسی برگزار می‌کنند. این که ایران با طالبان مقاطعه و از نیروهای مخالف این گروه حمایت کند، دور از احتمال به نظر نمی‌خورد؛ چون در گذشته از حامیان جبهه ضد طالب بوده است. پاکستان به ایجاد حکومت سچ طالبانی در افغانستان علاقه دارد، ولی تا هنوز نتوانسته منطقه را برای به رسمیت شناسی آن اذعان کند. ولی ایران، خواهان ایجاد دولت فراگیر در افغانستان است که طی دو سال و چند ماه گذشته به کرات از سوی مقام‌های این کشور مطرح شده است. این که مقام‌های ایرانی، طالبان را بخشی از واقعیت افغانستان خطاب می‌کنند، نه همه آن، برای این گروه خوشایند تمام نمی‌شود. همچنان، در این اواخر رابطه ایران و طالبان چون گذشته گرم نیست که تنش آبی عامل آن است.

حالا، اسلام‌آباد با نزدیک شدن به تهران شاید بخواهد به طالبان زهر چشم نشان دهد؛ به این معنا که اگر این گروه نخواهد تی‌تی‌پی را مهار کند، موضع پاکستان، تداوم سیاست مشارکت با کشورهایی خواهد بود که مخالف ایجاد دولت سچ طالبانی در افغانستان هستند. البته پاکستان تا هنوز به این امر که بایستی از لابی کردن به سود طالبان دست بردارد، فکر نکرده است؛ ولی از آن شاید به‌مثابه ابزار فشار در آینده بخواهد علیه طالبان استفاده کند.

همین‌طور، ایران، دولت پاکستان را دولتی می‌داند که بر طالبان نفوذ دارد. از این رو، از مشارکت با این کشور در زمینه چگونگی مواجهه با طالبان استقبال می‌کند؛ چون تلاش می‌کند با اغتنام از فرصت، سطح خطرپذیری‌اش را کاهش داده و مطالباتش را بر کرسی نشاند.

کج شجاع‌الدین امینی

تهران و اسلام‌آباد به رغم آن‌که دیدگاه متفاوت نسبت به طالبان دارند، ولی سلطه دو سال و چندماهه این گروه بر افغانستان، برای هر دو کشور نگرانی مشترک آفریده است. مهاجرت فزاینده افغان‌ها به این دو کشور، می‌تواند یکی از نگرانی‌ها باشد. دو کشور به رغم آن‌که از پناه‌جویان به‌مثابه ابزار فشار استفاده کرده و می‌کنند، با آن هم پس از نیمه اگست ۲۰۲۱ از میلیون‌ها افغان پذیرایی کرده‌اند. در این میان، نقش اسلام‌آباد بیش‌تر برجسته بود.

که نقش پای آمریکا از میدان افغانستان کم‌رنگ شده و نقش پای رقیبانش بیش‌تر قابل دید است، اسلام‌آباد خود را ناگزیر به مشارکت با کشورهای منطقه بر سر قضایای افغانستان می‌بیند. ایران، رقیب سرسخت امریکاست و مشارکت پاکستان با این کشور برای مدیریت بحران در افغانستان، حکایت از ناگزیری می‌کند.

۲- نگرانی مشترک

تهران و اسلام‌آباد به رغم آن‌که دیدگاه متفاوت نسبت به طالبان دارند، ولی سلطه دو سال و چندماهه این گروه بر افغانستان، برای هر دو کشور نگرانی مشترک آفریده است. مهاجرت فزاینده افغان‌ها به این دو کشور، می‌تواند یکی از نگرانی‌ها باشد. دو کشور به رغم آن‌که از پناه‌جویان

آصف‌علی درانی، نماینده ویژه پاکستان در امور افغانستان، روز دوشنبه، ۲۰ سنبله سال جاری، به تهران سفر کرد و با مقام‌های این کشور از جمله حسین امیرعبداللّه‌پان، وزیر خارجه جمهوری اسلامی، دیدار و گفت‌وگو کرد. چگونگی مواجهه با وضعیت حاکم بر افغانستان، محور گفت‌وگوهای طرفین را تشکیل می‌داد. این دیدار از آن رو حایز اهمیت است که پاکستان، نماینده ویژه‌اش در امور افغانستان را به ایران فرستاده و روشن است که افغانستان تحت سلطه طالبان به نگرانی مشترک هر دو کشور تبدیل شده است. البته اسلام‌آباد پیش از این در نیمه دوم ماه اسد نیز میزبان وزیر خارجه ایران بود که افغانستان در محور گفت‌وگوهای طرفین قرار داشت.

در تلاش اسلام‌آباد برای مشارکت با ایران پیرامون وضع جاری در افغانستان، سه عامل می‌تواند موثر باشد:

۱- غیبت ایالات متحده امریکا

یکی از عواملی که اسلام‌آباد را به سمت مشارکت با تهران در زمینه مواجهه با وضع حاکم بر افغانستان ترغیب می‌کند، غیبت امریکا در منطقه است. تا زمانی که امریکا در افغانستان حضور فعال داشت، پاکستان یکه‌تاز میدان بود و به ضرورت مشارکت با دولت‌های منطقه پیرامون قضایای افغانستان نمی‌اندیشید؛ چون از سوی امریکا و متحدان آن قویا حمایت می‌شد و نمی‌خواست با نزدیک شدن به رقیبان منطقه‌ای واشنگتن، حمایت آن را از دست دهد. شاید چین تنها کشوری در منطقه باشد که اسلام‌آباد در گذشته و حال رابطه‌اش را با آن یک‌سان نگه داشته است که این معلول نیازمندی‌های اقتصادی این کشور است. حالا

صاحب امتیاز: سنجر سهیل
مدیرمسئول: محمد محق
سر‌دبیر: حسیب بهش
دبیر تولید: محمد نوید جویا
خبرنگار ارشد: امین کاوه

Sanjar.sohail@8am.media
Mohammad.moheq@8am.media
Hasib.bahesh@8am.media

ویراستاران: محمدعلی نظری، مقیم مهران
صفحه آرایی: رضا مرادی
پذیرش مقالات: Info@8am.media
پذیرش اعلان: Shaparsepehr@gmail.com
نشانی پستی: ۰۲۵-۰۳۸، پسته‌خانه مرکزی، کابل، افغانستان

صبح نوشته‌ها را ویرایش می‌کند. سرمقاله بازتاب‌دهنده دیدگاه صبح است. سایر دیدگاه‌های مطرح‌شده در مقاله‌ها، به نویسندگان آن برمی‌گردد.

Publisher: Sanjar Sohail, Sanjar.sohail@8am.media

Editor-in-Chief: Mohammad Moheq
Mohammad.moheq@8am.media

Facebook.com/8am.media
Youtube.com/HashteSubhdaily
Twitter.com/@Hashtesubhdaily
instagram.com/8am.media_official
www.8am.media

دولت نیوزیلند اعلام کرده که زلزله‌ای ۶.۴ ریشتری جزیره جنوبی این کشور را تکان داده است. به گزارش فرانس پرسی، این زمین لرزه حوالی ساعت ۹:۰۰ صبح روز چهارشنبه، ۲۰ سپتامبر، به وقت محل رخ داده است. برپایه اطلاعات، مرکز این زمین لرزه در ۱۲۴ کیلومتری غرب شهر «چرچ کریست» بوده و در عمق بازده کیلومتری زمین رخ داده است. مقام‌های نیوزیلند تا کنون در مورد تلفات و خسارات احتمالی برخواسته از این زمین لرزه چیزی نگفته‌اند. نیوزیلند در منطقه «حلقه آتش» در اقیانوس آرام واقع شده که همواره زمین لرزه‌های قدرتمندی را گواه بوده است. این در حالی است که چند ماه پیش نیز زمین لرزه‌ای ۷.۳ ریشتری سواحل شمال شرقی این کشور را لرزاند.

نشست مجمع عمومی سازمان ملل؛

بایدن و زلنسکی بار دیگر حمله روسیه به اوکراین را محکوم کردند

رسانه‌های بین‌المللی گزارش دادند که جو بایدن، رییس جمهور آمریکا و ولادیمیر زلنسکی، رییس جمهور اوکراین، در سخنرانی‌شان در هفتاد و هشتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد، حمله روسیه به اوکراین را بار دیگر محکوم کرده‌اند. یواس‌ای تودی، سه‌شنبه شب، ۱۹ سپتامبر، به نقل از بایدن گزارش داده که مسکو معتقد است جهان از جنگ خسته می‌شود و به نیروهای روسیه اجازه می‌دهد تا اوکراین را تصرف کنند.

جو بایدن گفته که اگر به مسکو اجازه پیروزی در اوکراین داده شود، هیچ کشوری از تجاوز آشکار در امان نخواهد ماند.

وی افزوده است: «روسیه به تنهایی مسوولیت این جنگ را بر عهده دارد. روسیه به تنهایی بر سر راه صلح ایستاده است زیرا شرط روسیه برای صلح تسلیم اوکراین، قلمرو اوکراین و فرزندان اوکراین است.»

رییس جمهور آمریکا همچنان روسیه را متهم کرد که نه تنها از تهدید جنگ هسته‌ای برای رسیدن به مسیر خود در اوکراین استفاده می‌کنند، بلکه از مواد غذایی، انرژی و اخراج اجباری کودکان نیز کار گرفته است.

در همین حال، ولادیمیر زلنسکی، رییس جمهور اوکراین، در سخنرانی‌اش در مجمع عمومی سازمان ملل، خطاب به رهبران جهان گفت که از ادامه تجاوز روسیه بر خاکش جلوگیری کنند.

وی تصریح کرده است: «در حالی که روسیه جهان را به سمت جنگ نهایی سوق می‌دهد، اوکراین هر کاری انجام می‌دهد تا پس از تجاوز روسیه، هیچ کس در جهان جرات حمله به هیچ کشوری را نداشته باشد. باید مهار شود عاملان جنایات جنگی باید مجازات شوند. اخراج شده‌گان باید به خانه برگردند و اشغالگر باید به سرزمین خود بازگردد.»

زلنسکی پیشتر گفته بود که معتقد نیست روسیه با توجه به حمله خونین به کشورش، باید عضو این سازمان جهانی باقی بماند.

با این همه، شان مک‌فیت، استاد دانشگاه سیراکیوز، گفته که ماموریت سازمان ملل برای جلوگیری و پایان دادن به جنگ‌ها به یک نقطه عطف تبدیل شده است. او به مبارزات در عراق، افغانستان، سوریه و سومالی و همچنان نسل‌کشی در رواندا، دارفور و عراق اشاره کرده است.

از حمله روسیه به اوکراین حدود ۲۰ ماه سپری می‌شود، در این مدت علاوه بر کشته و زخمی شدن هزاران تن، این حمله خسارات مالی هنگفتی به اوکراین وارد کرده است.

گفتنی است که هفتاد و هشتمین نشست مجمع عمومی سازمان ملل متحد، روز سه‌شنبه، ۱۹ سپتامبر، آغاز شد و تا ۲۶ ماه جاری ادامه خواهد داشت.

قرار است در این مدت رهبران جهان روی موضوعات مختلف و پیدا کردن راه حل‌ها فراه چالش‌های موجود در سطح جهان رایزی کنند.

دولت هند لایحه‌ای را برای اختصاص یک‌سوم کرسی‌های پارلمان به زنان تصویب کرد

دولت نرندرا مودی، نخست‌وزیر هند، لایحه‌ای را به تصویب رساند که انتظار می‌رود، جایگاه حزب او در میان زنان را تقویت کند. بر بنیاد گزارش رویترز، این لایحه روز سه‌شنبه، ۱۹ سپتامبر، از سوی دولت مودی به تصویب رسیده است. برای تبدیل شدن این لایحه به قانون، باید پارلمان هند به آن رای مثبت دهد.

بر اساس این قانون، یک‌سوم کرسی‌های مجلس سفلی و مجالس ایالتی به زنان اختصاص می‌یابد. این پیشنهاد قانونی بحث‌برانگیز دهه‌ها است که به دلیل مخالفت برخی احزاب سیاسی مرکزی تعلیق مانده و برای تبدیل شدن به قانون، نیاز به تصویب هر دو مجلس و اکثریت مجالس مقننه ایالتی دارد. احیای این طرح چند ماه پیش از برگزاری انتخابات عمومی در ماه می ۲۰۲۴، در حالی صورت می‌گیرد که مودی تلاش دارد جایگاه خود را در میان زنان هندی تقویت کند. تحلیل‌گران معتقدند که شانس تصویب این لایحه در پارلمان هند نسبت به گذشته بالاتر است.

این آخرین مورد از یک سری اقدامات دولت است که

حزب ملی‌گرای حاکم بهاراتیا جاناتا (BJP) آن را «حامی زنان» معرفی کرده است. مودی در یک جلسه پنج روزه ویژه پارلمان هند گفت: «ما می‌خواهیم زنان بیشتری به روند توسعه کشور پیوندند.» زنان تقریباً نیمی از ۹۵۰ میلیون رأی‌دهنده ثبت‌نام‌شده هند را تشکیل می‌دهند، اما تنها ۱۵ درصد از پارلمان و حدود ۱۰ درصد از مجامع قانون‌گذاری ایالتی را تشکیل می‌دهند که بزرگ‌ترین دموکراسی جهان را به پایین‌ترین رتبه‌بندی جهانی در برابری جنسیتی در مجالس قانون‌گذاری سوق می‌دهد.

تردید آمریکا در مورد موفقیت حمله احتمالی چین به تایوان

وزارت دفاع آمریکا می‌گوید که حمله احتمالی چین به تایوان موفقیت‌آمیز نخواهد بود و بیجینگ نمی‌تواند این جزیره را در محاصره داشته باشد. به گزارش رویترز، الی راتنر، معاون وزیر دفاع آمریکا در امور دفاعی منطقه هندوپاسیفیک، این موضوع را روز سه‌شنبه، ۱۹ سپتامبر، در مجلس نمایندگان این کشور بیان کرده است. به گفته راتنر، محاصره تایوان سبب بسیج متحدان این جزیره خواهد شد. این مقام دفاعی آمریکا تصریح کرده است: «این

محاصره احتمالاً موفقیت‌آمیز نخواهد بود و اوضاع پرتنش برای ارتش چین ایجاد خواهد کرد.»

در همین حال، جوزف مک گی، معاون راهبردی و سیاست‌گذاری ستاد مشترک ارتش آمریکا که در این نشست حضور داشت گفته که حمله نظامی بالای تایوان چالش‌های جدی در پی خواهد داشت.

وی افزوده است: «حمله ارتش آزادی‌بخش خلق چین به تایوان اصلاً آسان نیست.»

چین، تایوان را بخشی از خاک خود می‌داند و ارتش آزادی‌بخش خلق چین در سال‌های اخیر فعالیت‌ها در اطراف این جزیره را افزایش داده است.

این در حالی است که چندی پیش ویلیام برنز، رییس سازمان اطلاعات آمریکا (سیا) گفت که شی جین پینگ، رییس جمهور چین، به نیروهای مسلح کشورش دستور داده است که تا سال ۲۰۲۷ برای حمله به تایوان آماده شوند.

ولیعهد عربستان سعودی ماه آینده به پاکستان سفر خواهد کرد

رسانه‌های پاکستانی از سفر محمد بن سلمان، ولیعهد عربستان سعودی به پاکستان خبر داده‌اند.

اکسپرس تربیون به نقل از منابع رسمی شام‌گاه سه‌شنبه، ۱۹ سپتامبر، گزارش داده است که احتمال دارد، بن سلمان در هفته اول اکتبر به اسلام‌آباد سفر کند.

پاکستان ماه‌هاست که برای دیدار با ولیعهد عربستان سعودی انتظار می‌کشد.

ولیعهد عربستانی سعودی اخیراً برای شرکت در نشست گروه ۲۰ و سپس برای یک سفر دولتی به هند سفر کرد.

گزارش‌هایی وجود داشت مبنی بر این که محمد بن سامان، ممکن است توقف کوتاهی در اسلام‌آباد داشته باشد، اما بعداً این طرح لغو شد.

به گفته منابع، هر دو طرف برای نهایی کردن تاریخ بازدید با یکدیگر در تماس هستند.

انوارالحق کاکر، نخست‌وزیر موقت پاکستان، به دلیل سفر احتمالی ولیعهد سعودی، سفر خود به عربستان را به تعویق انداخته است.

بر بنیاد این گزارش، پاکستان امید زیادی به سفر قریب‌الوقوع ولیعهد عربستان سعودی در پس زمینه بحران اقتصادی دارد.

مقام‌های پاکستانی معتقد هستند که سفر شاهزاده محمد، راه را برای سرمایه‌گذاری مورد نیاز پاکستان به‌عنوان بخشی از تلاش‌ها برای رسیدگی به چالش‌های اقتصادی این کشور هموار می‌کند.

این اولین سفر ولیعهد عربستان سعودی به پاکستان پس از ۲۰۱۹ خواهد بود.

قرار بود که وی در نوامبر سال گذشته به پاکستان سفر کند، اما به دلیل نامعلوم این سفر لغو شد.

اینترنتیوز به هدف تقویت آزادی بیان در جهان خواستار کمک ۱۰ میلیون دلار شد

روزنامه‌نگاران را به‌منظور رسیدگی به مشکلات خبرنگاران و رسانه‌های در معرض تهدید در سطح جهان، ایجاد کرده است. بورگو در این مورد گفته است: «هر سال از سودان تا افغانستان، در حد امکان به درخواست‌های فوری رسیدگی کردیم، اما دامنه حملات علیه رسانه‌ها همچنان در حال افزایش است. ما در اینترنتیوز تلاش می‌کنیم در هر کجا حتی در بدترین شرایط، یک راه نجات برای خبرنگاران پیدا کنیم. اما ما به منابع مالی نیاز داریم تا بتوانیم با سرعت مورد نیاز در هنگام بروز بحران کمک کنیم.»

در همین حال، هیلاری کلینتون، از ایجاد صندوق مالی به خبرنگاران حمایت کرده و گفته است: «می‌خواهم از تعهدات اینترنتیوز برای اقدام در این زمینه واقعا مهم، تشکر کنم.»

اینترنتیوز یک سازمان غیردولتی است که از ۴۰ سال به این‌سو در ۱۰۰ کشور جهان در بخش آموزش خبرنگاران، حمایت مالی از رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران و همچنان مبارزه با اطلاعات نادرست فعالیت می‌کند.

بورگو همچنین افزوده است: «دموکراسی ما، مردم ما و سیاره ما برای بقای خود به اطلاعات قابل اعتماد نیاز دارند و ما از ابتکار جهانی کلینتون بی‌نیاهیم. سیاست‌های ما در حمایت از حقیقت و کسانی که آن را گزارش می‌دهند، همکاری می‌کند.»

در همین حال، هیو کلینتون (CGI) به‌هدف حمایت از روزنامه‌نگاران در سراسر جهان، خواستار کمک ۱۰ میلیون دلاری از سوی کشورهای کمک‌کننده شد. اینترنتیوز روز چهارشنبه، ۲۰ سپتامبر، گزارش داده که جین بورگو، رییس اجرایی این نهاد، در همکاری با هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه پیشین آمریکا و مسوول سی‌جی‌آی، یک صندوق حمایت از

اینترنتیوز به‌عنوان بخشی از برنامه ابتکار جهانی کلینتون (CGI) به‌هدف حمایت از روزنامه‌نگاران در سراسر جهان، خواستار کمک ۱۰ میلیون دلاری از سوی کشورهای کمک‌کننده شد.

اینترنتیوز روز چهارشنبه، ۲۰ سپتامبر، گزارش داده که جین بورگو، رییس اجرایی این نهاد، در همکاری با هیلاری کلینتون، وزیر امور خارجه پیشین آمریکا و مسوول سی‌جی‌آی، یک صندوق حمایت از